

Ats'íis Bee Ak'é'asti' dóo Ats'íis Nánél'íhjí Saad bee Saad Alkéé' Sinilí

- Díí saad alkéé' sinilí saad t'áa alhxááh chodao'ínigíí lą'í dah t'áa daha'nínigíí yaa halne', nidi doo t'áa át'é nááhéesdzoh da. Díí saad alkéé' sinilí saad dóo t'áa daha'nínigíí éí bóhoo'aahgo biniiyé dóo nił [bee ha'dít'éhí](#) doodago [ats'íis béeso bee bich'ááh naa'nilí](#) bee ha'dít'éhí biyi' saad dóo t'áa daha'nínigíí daats'í łahgo át'é. Bee nił ha'dít'éhí doodago [bee ha'dít'éhí](#) biyi' choo'íigo saad łą' t'áa daha'nínigíí aldo' daats'í doo alhxedaalt'ée da, dóo t'áa haa'ígi dah, bee haz'áanii doodago [bee ha'dít'éhí](#) bóholníh. (Haash yit'éego nił bee ha'dít'éhí doodago [bee ha'dít'éhí](#) naaltsos bee ééhozini béé'alyaaigíí nídiitsóos bee baa hane'í biniiyé Bee Aa'adahayni dóo Bee Ak'é'asti'í baa náhane' díníł'íł.)
- Saad daasdoh [biyaa adzohígíí](#) díí Saad Alkéé' Sinilí biyi' t'áa ha'dínigíí baa hóone'ígíí yaa halne'.
- T'áa aníí bee bił hoo'aahgo haash yit'éego [béeso adiláají' nidahalyéhígíí](#), [béeso ách'ááh naa'nil béeso alaají' t'áa hó nijiléhígíí](#) dóo [ats'aazisdóo nijiléhí bee haz'á](#) ahxil naalnish íshjání alnéehgo binahjí' hane'í biniiyé naaltsos 6 góne' siłsoozigíí díníł'íł.

Anéelt'e' Bee Hoo'a'ígíí

Ats'íis baa'ahayá bee áka'aná'awo'í bee ak'é'asti'í bá díí éí [bee ha'dít'éhí](#) aláahdi bik'éh na'iilyéhi yik'éh ni'dooléel. "Bik'éh nida'iilyéhi bee ahoot'í'í," "bik'éh na'iilyéhi béeso bá nii'nilí," doodago "bááh íł'łh bee algha'deet'áni" aldo' wolyéé dooleel.

Naaltsos Tsxíłgo bee Óeedí

Bee ókeedí eii nits'íis béeso yich'ááh neinilí doodago [bee ha'dít'éhí](#) eii bee aa'ahayáni doodago bik'éh na'iilyéhi (t'áa át'é doodago łahdóo t'áa háidíí shí) dooda ha'níigo bee nihoot'ánigíí ninéinél'łh.

Bee Aaháajil Bíf'óhígíí

[Azee' íł'íni yika'análwo'í](#) áaháajil yidziihígíí eii [bee ha'dít'éhí](#) doo yee ak'é'asti'í yee naah hayíłsihgo. Díí anéelt'e'ígíí éí t'áa íiyisí bee aaháajil anéelt'e'ígíí dóo [anéelt'e' bee hoo'a'ígíí](#) bita'gi bee aląa anéelt'e'ígíí. Binahjí' hane'ígíí, azee' íł'íni yika'análwo'í yee aahayíłsihígíí éí \$200 dóo anéelt'e' bee hoo'a'ígíí éí \$110, azee' íł'íni yika'análwo'í \$90 yidziihígíí yee naaheidootsih. Díí [Azee' íł'íni yika'análwo'í t'ł'óódéé-bił-nida'anishi](#) ([azee' íł'íni yika'análwo'í dóooch'idi'dit'áhi](#)). nínáahgo díigi at'íłh. [Azee' íł'íni yika'análwo'í bił-nida'anishi](#) ([azee' íł'íni yika'análwo'í ch'idi'dit'áhi](#)) bee áka'anída'wo'í bee ak'éda'asti'í bá doo yee naaheidootsih da.

Naaltsos bee Ókeedí

Bee aa'ahayá (ats'íis baa'ahayá bik'éh nahelyéhi nát'ááh' béeso ach'í' nínalyé bóolta) bá ókeed t'áadoole'é doodago bee áka'anída'awo'í bee ak'éda'asti' nínizínigíí bá ni doodago [azee' íł'íni yika'análwo'í](#) nits'íis yaa'ahayláni nits'íis béeso yich'ááh neinilí doodago [bee ha'dít'éhí](#) bich'í' óolaagíí.

Béeso Ách'ááh Naa'nil Béeso Alaají' T'áa Hó Nijiléhígíí

Ats'íis baa'ahayá bee áka'aná'awo'í bee ak'é'asti'í bááh al'ínigíí łahdóo naniléhígíí, bee áka'aní'awo'í bá [anéelt'e' bee hoo'a'ígíí](#) bee yáál bee alhxídahiidzoh (binahjí' hane'ígíí, 20%). Át'éhígi át'égo béeso ách'ááh naa'nil alaají' t'áa hó

nijiléhígíí dóo

[béeso adiláají'](#)

[nijiléhígíí](#) t'áa

haash néelt'e' bee

naaháá'áhígíí

bíłdzohgo

naniléhí. (binahjí'

hane'ígíí, [ats'íis](#)

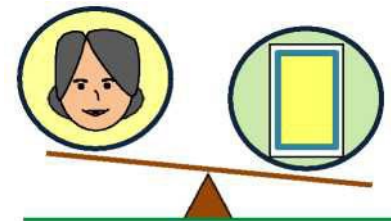
[béeso bee bich'ááh](#)

[naa'nilí](#) doodago

[bee ha'dít'éhí](#)

biłdzohgo)

bianéelt'e' bee hoo'a'ígíí yah e'oodzáh bá éí \$100 dóo ni [béeso adiláají' nijiléhígíí](#) bíghah ínilaa, 20% bíghahgo béeso ách'ááh naa'nil béeso alaají' t'áa hó nijiléhí bik'éh naniléhígíí éí \$20 dooleel. [Ats'íis béeso bee bich'ááh naa'nilí](#) doodago [bee ha'dít'éhí](#) anéelt'e' bee hoo'a'í yidziihígíí yik'éh na'iilyé.)

Jane neiyiléhígíí 20% Bi [bee ha'dít'éhí](#) neiyiléhígíí 80%
(Binahjí' hane'í hazhó'ó baa hane'ígíí biniiyé naaltsos 6 góne' siłsoozigíí díníł'íł.)

Ootsá Bił Nidanít'ahígíí

Ootsá, achíł, awéé' ídii'na', dóo awéé' yichíłh biniinaa bee bił ádahoot'éhígíí díí amá dóo awéé' atsáadi hólónigíí t'áa hait'éego dah yéego atíłh dooníł bits'aa áhat'íigo eii ats'íis nánél'íh bee aa'ahayá bee haz'á. Abinígo atah náhoniigah dóo awéé' t'óo haalt'éhígíí doo-bee nitsihodidíhígíí at'éhígi át'égo doo ootsá bił nidaníł'ahígíí át'éé da.

Béeso Alaají' T'áa Hó Nijiléhígíí

Aéelt'e' doo łahgo anéhígíí (binahjí' hane'ígíí, \$15) ats'íis baa'ahayá bee áka'aná'awo'í bee ak'é'asti'í bik'éh naniléhí, at'éego bee áka'aná'awo'í bee níka'e'ooowodgo (łahdah "copay" wolyé). Ats'íis baa'ahayá bee áka'aná'awo'í bee ak'é'asti'í át'éhígíí bik'ehgo anéelt'e'í łahgo at'éé dooleel.

Béeso Adiláají' Nijilé bee Alhidíníłná Niilyéhígíí

Bee áka'anída'wo'í eii [bee ha'dít'éhí](#) yee ak'éda'asti'ígíí bá nibéeso adiláají' nijilé bee alhidíníłná niilyéhígíí eii nits'aazisdóo t'áa íiyisí nih bik'éh na'niléhí (łahdah "bááh da'íł'íni atsaazisdóo nijiléhígíí" wolyé). Łą' béeso adiláají' nijilé bee alhidíníłná niilyéhígíí bee binahjí' dahane'ígíí éí [béeso alaají' t'áa hó nijiléhígíí](#), [béeso adiláají' nijiléhígíí](#), dóo

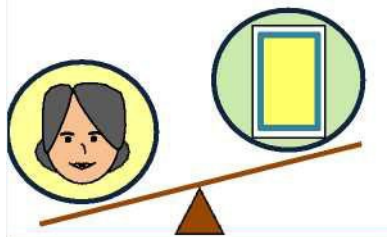
[béeso ách'ááh naa'níl béesl alaajj' t'áá hó nijiléhígíí](#). Hooghan haz'áagi nibéeso adiláajj' nijilé bee ałhidinłná niilyéhígíí éi [béeso ádiláajj' nijiléhígíí](#) dóo [ats'aazisdóo nijiléhígíí](#) bá béeso adiláajj' nijilé bee ałhidinłná niilyéhígíí bááh da'ılını ni dóo bił hinináanii dóo/doodago áłchını t'áá nih nits'aazisdóo t'áá iiyisí nanilyéhígíí. Náána ła' bááh da'ıl'ínígíí, díí [bik'éh nida'aviléhígíí](#), nályééhééh t'áá iiyisí nidadíleehígíí, doodago bee aa'áhayá [bee ha'dít'éhí](#) doo yee ak'é'astí'í bááh da'ıl'ínígíí doo béeso adiláajj' nijilé bee ałhidinłná niilyéhígíí at'éégóo baa nitsáhákees dabóolta'.

Béeso Ádiláajj' Nijiléhé bee Ałhidinłná Niilyéhígíí Nát'áá' Anályaa

Béé dahidí'ńíł bee áka'anída'awo'í [Nida'iinił Bił Haz'áni](#). bił ła' jizłh [bee ha'dít'éhí](#) nahłniłhí yee ak'éda'astí'í bá eii anéelt'e' nát'áá' anályaa bik'eh nahilyéh. Béeso áńł'ínígíí bee honí'áni haashłj' yit'éhígíí bi'oh anł'ıgo dóo Silver bee honí'áni ats'ıs bee ha'dít'éhí bik'ih dinilił'go doodago bitsj' yishtł'izhii dah yikahí wáashindoon-yéé hósini bee atah nılłıgo, eii bee haz'áanii Alaska Native Claims Settlement Act naanish yilwołgíí biyi' béeso łahdóo bee nóhólnııhgo béé dahidí'ńíł nee hólłq dooleel.

Béeso Ádiláajj' Nijiléhígíí

Ats'ıs baa'áhayá bee áka'aída'awo'í bee ak'éda'astí'ígíí bá bee ak'é'astí' bee hoolzhish biyi' (t'áála'í nááhahajj' łeh) anéelt'e' bik'eh nidíłléhígíí nił [bee ha'dít'éhí](#) t'áhdoo yik'eh na'iilyéh bee hahalzłshí. T'áadoole'é dóo bee

(Binahj' hane'ígíí, nibéeso ádiláajj' nidajiléhígíí éi \$1000, bee ni ha'dít'éhí doo ła' neidooléel da niléi nibéeso ádiláajj' nidajiléhígíí \$1000 béeso ádiláajj' nidajiléhígíí bíıghah iinilaajj' nidajiléhígíí ats'ıs baa'áhayá bee áka'aída'awo'í bee ak'éda'astí'ígíí béeso ádiláajj' nidajiléhígíí bidadeet'ı'ígíí bá.)

áka'anída'awo'í bik'éda'astí'í t'áá ałtsoh doodago k'asdáá' t'áá át'é bik'ihj' béeso ádiláajj' nijiléhígíí t'áá át'é bee adidıłsh dooleel. [Bee ha'dít'éhí](#) béeso ádiláajj' nijiléhígíí t'áá át'é bee hólónígíí ałdó' béeso ádiláajj' nidajiléhígíí bee hólł eii bee áka'anída'awo'í t'áá sahdii ádaat'éhígíí doodago bee áka'anída'awo'í dah naazhjaa'ígíí bidadeet'ı'. [Bee ha'dít'éhíplan](#) may ałdó' béeso ádiláajj' nidahalyéhí t'áá sahdii bee hólłq dooleel. (Binahj' hane'ígíí, nibéeso ádiláajj' nidajiléhígíí éi \$1000, bee ni ha'dít'éhí doo ła' neidooléel da niléi nibéeso ádiláajj' nidajiléhígíí \$1000 béeso ádiláajj' nidajiléhígíí bíıghah iinilaajj' nidajiléhígíí ats'ıs baa'áhayá bee áka'aída'awo'í bee ak'éda'astí'ígíí béeso ádiláajj' nidajiléhígíí bidadeet'ı'ígíí bá.)

Bee Nida'alkaah

Ha'át'ıısh nits'ıs bee bich'ı' anáhoot'ı' bééhoozłłh bee Naalkaah. Binahj' hane'ígíí, nits'in k'é'altq'go aghá'dildlaad éi bee nida'alkaah át'éé dooleel.

Bee Nida'anishí Ats'ıs Bidziilgo Yıka'iilyeed Biniyé Chodao'ínígíí (DME)

Bee nida'anishí dóo bee ádahodoonłł [azee' ıł'ıni yıka'análwo'ı](#) ats'ıs yaa'áhayłanı t'áá ákwııjłh doodago haashłj' nizahj' choo'łh biniyé yıka'a'iılaaígíí. DME adaat'éhígíí éi: nılch'ıh naat'áhi bee na'anishí, bikáá' dah asdáhı ádil naabaası, dóo gish.

Ats'ıs Nánél'ıłh Bił Áhoot'éhí bee Nitsihodinídélígíí

Díı atah honiıgááh, tıł jiidzaago, bee béé hozini (yéego neesgaigo), doodago yéego bił ahoot'éhígíí eii nits'ıs bich'ı' yéego atıł doonıł bee bił nawólńinígíí yéego ats'ıs nánél'ıłh t'áá tsxłłgo dınool'ıłhígíí doo nánél'ıłgógó. T'áá tsxłłgo ats'ıs dınoolıł t'áadoo ná'alyaa díı kook daats'ı bił nił hwiidoo'aał: 1) Nits'ıs át'éhígíí yéego báahadzid dooleel; doodago 2) Nits'ıs nahłnánígíí yéego bich'ı' anáhoo'ı' dooleel; doodago 3) Nits'ıs biyi' atsá siléi t'áá haa'ıgi dah yéego doochxqł.

Ats'ıs Nánél'ıłhı Bił Nitsihodidıłgo Bee Naho'digéhı

[Ats'ıs nánél'ıłhı bił nitsihodidıłgo bee bił áhoot'éhígíí](#) bá nitsihodidıłgo bee naho'digéhı bee áka'anída'awo'ı. Ats'ıs nánél'ıłhı bił nitsihodidıłgo bee naho'digéhı ádaat'éhígíí díı nılch'ıh biyi', kéyah bikáá'gógó, doodago tóniteel bikáá'gógó bee naho'digéhı. Nił [bee ha'dít'éhı](#) ats'ıs nánél'ıłhı bił nitsihodidıłgo bee naho'digéhı t'áá át'é ádaat'éhígíí daats'ı doo yik'é'astı' da dooleel.

Nitsihodidıłgo Aa'áhayá Biniyé Haz'ánígıı /

Nitsihodidıłgo Bee Áka'anída'awo'ı

Bee áka'anída'awo'ı [ats'ıs nánél'ıłhı bee bił áhoot'éhígıı bił nitsihodinídélı](#) biniyé baa na'ńitáhé dóo naah é'él'łh áko [ats'ıs nánél'ıłhı bee bił áhoot'éhígıı bił nitsihodinídélı](#) yéego ádoonıłgıı bitsáá. Díı bee áka'anída'awo'ı aze' ıł'łh hotsaadi nitsihodidıłgo bá haz'áni bee binaaltsoos hólónıdi doodago náána ła' haz'ánıdi eii [ats'ıs nánél'ıłhı bee bił áhoot'éhígıı bił nitsihodinídélı](#) bee aa'áhayá bee áka'anída'awo'ıdi áka'e'eyeed dooleel.

Bee Áka'anída'awo'ı Doo Bidaolta'ıgıı

Ats'ıs baa'áhayá bee áka'anída'awo'ı eii nił [bee ha'dít'éhı](#) doo yik'eh na'iiléhígıı doodago doo yee ak'é'astı'ıgıı.

Azee' Nááhéesdzooıgıı

Azee' nááhéesdzooıgıı nił [bee ha'dít'éhı](#) yee ak'éda'astı'ı. Azee' nááhéesdzooıgıı díı aze' t'áála'ı si'ánıgıı bik'ehgo haash néest'e' bááh al'ınıgıı nih łahdóo naniléhıgıı. Nił [bee ha'dít'éhı](#) daats'ı aze' [béeso ádiláajj' nijiléhı ałhidinłná niilyéhıgıı](#) bee dahonı'áni doodago tiers ałqa ádaat'éhıgııne' niıdoonıł. Binahj' hane'ıgıı, aze' nááhéesdzooıgıı díı aze' binahj' ádat'éhıgıı dóo aze' bizhi' dahólónıgıı bee honı'ánıgıı dóo [béeso ádiláajj' nijiléhı ałhidinłná niilyéhıgıı](#) anéelt'e' łahgo át'éhıgıı bee dahonı'áni bik'eh didadeet'ı' dooleel.

T'áa Ha'át'íshíí Doo Hwił Yá'át'éhígíí

Naaltsoos bee ni'íłtsóós eii nits'íís béeso yich'ááh neinilí doodago [bee ha'dít'éhí](#) bee bił ahził hólne'ígíí.

Ats'íís Baah Ddahoo'a'go Bee Náá'diidaáh Bee Áka'anída'awo'í

Ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í eii diné t'áa ákwííłh hiináni bee ada'oolił t'áa bee hóló, yíhooł'aah doodago bee nida'anishí náasjíl' bá yá'át'ééh yee áka'iilyeed. Binahjíl' dhane'ígíí, awéé' doo tádigháah da doodago doo yáłti' da ídoolíłł bíghahgo bináahaigíí baah é'él'łh. Díí bee áka'anída'awo'í ats'íístah dóo naanish bína'niltin, saad bee yáti' bee ná'ak'aaş, dóo náána'ła' bee áka'anída'awo'í diné bich'ł' anídahazt'i' niléí azeé' íł'łh hotsaa góne' asdáhígíí dóo/doodago yah aná'ádaáh bił haz'áani ádaat'éhígíí dah.

Ats'íís Béeso Bich'ééh Naa'nili

Naaltsoos bee ałghadeet'áni eii ats'íís béeso yich'ááh neinilí nits'íís baa'áhayá báh da'íl'ínigíí ła' doodago t'áa át'éyik'éh na'iilé [bik'éh na'iilyéhi](#) bił ałhidiniłnáahgo. Ats'íís béeso bich'ááh naa'nili naaltsoos bee ałghadeet'áni “bee ha'dít'éhí” doodago [bee ha'dít'éhí](#) Ałdó' wolyée dooleeł.

Hoghandi Ats'íís Át'éhígíí Baa'áhayá

Ne'azee' íł'íni naaltsoos yee haidiilaago ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í dóo bee ádahoodooníł nighandi bee naa'áhayanígíí. Azeé' neikáhi, ná'ák'aaş, hootaagháhi, doodago náána'ła' [azeé' íł'íni yika'anájahí](#) ats'íís yaa'áhalyá bee binaaltsoos hólónigíí bee áka'anída'awo'í yee áka'análwo'. Hooghandi ats'íís át'éhígíí baa'áhayá doo-ats'íís nánél'łh binida'anishí doo bóolta' da łah, díí ch'iyáán al'ínigíí, hashch'eh hal'łh, doodago na'abaş ádaat'éhígíí.

Yéego Ats'íís Bich'ł' Anáhoot'i'go Bee Áka'anída'awo'í

Diné dóo bighan haz'áagi yéego bich'ł' anáhoot'i'ígíí akéedi bee dahonní'ánigíí yii' yigáałgo hazhó'ó baa'áhayá dóo bee íghah asdzłh bá bee áka'anída'awo'í hólóogo bá áalzín.

Azeé' Íł'łh Hotsaadi Asdáhígíí

Azeé' íł'łdi aa'áhayá eii azeé' íł'łdi yah e'edááh ho'diiltsó' bee haz'áa dóo t'áa ákw'eé hwiłkááh łah. ła' [bee hada'dít'éhí](#) azeé' íł'łdi yah e'edááh bee hak'ih adéest'ł'ł' bá t'áa ákw'eé hwiłkááh eii azeé' íł'łdi asdáahgo aa'áhayaní nidago yaa nitsékees dooleeł.

Azeé' Íł'łh Hotsaadi Yah E'edááh Bee Aa'áhayá

Azeé' íł'łh hotsaadi aa'áhayá eii doo t'áa ákółh hwiłkaah da bee haz'ánigíí.

Béeso Ách'ááh Naa'nil Áłajj T'áa Hó Nijiléhígíí Hóne'i-Bil Nida'anishí

Ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í bee ak'éda'asti'í bá

[anéelt'e' bee hoo'a'ígíí](#) ałhidiniłnáah naniléhígíí (binahjíl' hane'ígíí, 20%). Bee áka'anída'awo'í Hóne'í bił nida'anishí yee ak'éda'asti'í biniiyé ałhidiniłnáah naniléhígíí t'áa áłch'ídi łah.

Béeso Áłajj' T'áa Hó Nijiléhígíí Hóne'i-Bil Nida'anishí

Ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í bá [azeé' íł'íni yika'anídaajahí](#) háí yil' nits'íís béeso bee bich'ááh naa'nili doodago [bee ha'dít'éhí](#) ałgha'deet'ánigíí' anéelt'e' doo łahgo anéhígíí (binahjíl' hane'ígíí, \$15) bich'ł' naniléhígíí. Béeso áłajj' t'áa hó nijiléhígíí hóne'í-bil nida'anishí éí [béeso áłajj' t'áa hó nijiléhígíí t'óódéé'-bil-nida'anishí](#) t'áa bi'oh łah.

Nida'iinih Bil Haz'áni

[Ats'íís béeso bich'ááh naa'nili](#) bá nida'iinih bił haz'áni áadi diné ła' naazłh, hooghan nahaz'áagi dóo naanish t'áa ádaalts'íisigo deiyíjeehígíí [bee bił ha'dít'éhí](#) bee ahazt'i'í ła' yináahool'aahgo bíghahígíí; báh da'íl'ínigíí bik'ehgo bee hada'dít'éhí ałhxaah neinil, bee aa'áhayaní dóo náána'ła' bee ádaat'éhígíí; [bik'éh nida'iilyéhi](#) dóo [béeso ádláajj' nijiléhí ałhidiniłnáah niilyéhígíí](#) biniiyé ha' dilnééh dóo béeso bee áka'e'eyeed bee háaka'e'ewo' béeso ál'ínigíí bik'ehgo; dóo [bee ha'dít'éhí](#) bik'ih hodiinih dóo bee ak'é'asti'í bee hazhdii'łh. “Ałhxidiniłnáah Ałnáá'ínił” ałdó' bee béehodilzin. ła' nitsaa bił hadahwiisdzoh biyi' nitsaa bił hahoodzoh dóo wáashindoon naat'áani bił haz'ánigíí náána'ła' biyi' Nida'iinih Bil Haz'ánigíí deeyéelyeed. ła' nitsaa bił hadahwiisdzoh biyi' Nida'iinih Bil Haz'áni alsó' nida'iinih bee bá'adahazt'i'ígíí náána'ła' bił nahaz'ánigíí yil hada'dile' yee yika'anídaajah, díí Medicaid dóo Children's Health Insurance Program (CHIP) ádaat'éhígíí. Béesh lichii'ii nitsékeesí biyi', béesh bee hane'í, dóo yah ajigháahgo hóló.

Aláahdi Ats'aazisdóo Nijiléhígíí Bee Haz'á

Nináháhááh anéelt'e' wáashindoo binaat'áanii bił haz'áni niiniláhígíí diné ła' sizłh doodago hooghan haz'áagi bee áka'anída'awo'í hóne'í-bil nida'anishí bá [bee ha'dít'éhí](#) bił yihahígíí biyi' aláahdi [béeso ádláajj' nijiléhí ałhidiniłnáah niilyéhígíí](#) neidooléelgo bíghah bee haz'á. Ats'íís [bee hada'dít'éhí](#) dóo béeso ách'ááh naa'nil ádaat'éhígíí k'asdáá' t'áa át'é bik'ihjíl' bideet'i'. Díí anéelt'e'ígíí daats'í [ats'aazisdóo nijiléhí bee haz'á](#) nił [bee ha'dít'éhí](#) bá bee ha'oozi'ígíí niláahdi dooleeł.

Ats'íís Nánél'łh Yee Has'ánigíí

Ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í doodago bee ádahoodooníłgíí danidzingo bee ats'íís bich'ááh na'abaah, na'alkaah, doodago atah honigááh, tíjidiizaago, bee hwił áhoot'éhígíí, naałniih, doodago bee béedahozinił baah é'él'łh, díí ats'íís baah dahoo'a'go bee náá'diidaáh bóolta', dóo eii azeé' bee haz'áni bee hoo'a'ígíí bíghah ayiilaagíí.

Minimum Essential Bee Ak'é'asti'i

Minimum essential cbee ak'é'asti'i át'éhígí át'éego díí [Nida'iiniih Bił Haz'áni](#) doodago náána la' la' naazłh na'iiniih bee hada'dít'éhí, Medicare, Medicaid, CHIP, TRICARE, dóo náána la' bee ak'éda'asti'i haashłı daat'éhígí bił [bee hada'dít'éhí](#), [ats'ııs béeso bich'ááh naa'nılı](#) hóló. Minimum bee ak'é'asti'i haashłı daat'éhígí bee ná'ahoot'i'gogo, [inaolta'ı álaahdi aaná'nılı](#) doo daats'ı bee ná'ahoot'i' da dooleel.

Minimum Value Bee Haz'áni

Bee haz'áni t'óo bee át'éhígí [bee ha'dít'éhí](#) yee ak'é'asti'ıgıı báh da'il'ını bee hoo'a' yáal bıghahgo bee bı'neel'ąah. Bá nida'anishı [bee ha'dít'éhí](#) eii bee aa'adahayáni báh da'il'ınıgıı t'áa át'é bee hoo'a'ıgıı 60% bıghahgo nayııléhıgıı nich'ı' bó'oolkąahgo, hóyahdı al'ınıgıı [bee ha'dít'éhí](#) yı'oolkąah dóo [inaolta'ı álaahdi aaná'nılı](#) dóo [béeso ádíłąajı' nıjıléhı afhıdınıfnáh nıılyéhıgıı nát'áa' analyaaıgıı](#) bá doo bee ná'ahoot'i' da dooleel áko [Nida'iiniih Bił Haz'áni](#) bił haz'ánıdée' [bee ha'dít'éhí](#) nahıdıfnıh.

Bił Nida'anishı

Bił nidahaz'áni, [azee' ııl'ını yıka'alwo'ı](#) dóo t'áadoole'é bee áhodoonıhıgıı ats'ııs baa'ahayá bee áka'anıda'awo'ı yee áka'anájah biniıyé béeso nıts'ııs bee bich'ááh neınılı doodago [bee ha'dít'éhí](#) hyee yıl ałgha'deet'ánıgıı.

Azee' ııl'ını Yıka'análwo'ı Bił Nida'anishı (Azee' ııl'ını Yıka'análwo'ı Ch'ıbi'dıt'áhi)

[Azee' ııl'ını yıka'alwo'ı](#) háı [nıts'ııs béeso bich'ááh naa'nılı](#) doodago [bee ha'dít'éhí](#) yıl ałgha'deet'ánıgıı háı [bee ha'dít'éhí](#) yıl díne bił hada'dít'éhı bee áka'anıda'awo'ı yee yıka'análwo'go yee hoo'a'ıgıı. [Azee' ııl'ını yıka'alwo'ı bił nida'anishı](#) biyi'ıgıı bił yah anánıdáhgo t'áa a'ohgo nahılee dooleel. "Azee' ııl'ını yıka'anál'wo'ı ch'ıbi'dıt'áhi" doodago "azee' ııl'ını yıka'anál'wo'ı atah nil'ını" áldó' wolyé.

Hakee' Bıih Náłtsosı dóo Ats'ııstah Beda'alyaaıgıı

Ajáád, agaán, hwııshgháán dóo ak'os baąh ninát'áhi, ajáád, agaán, dóo anáa' beda'alyaaıgıı, dóo habe' nahjı' kólııh bıkéedóo t'áa t'óodée'go abe' be'alyaaıgıı. Díı bee áka'anıda'awo'ı éı: hashch'e' nidaagız, hashch'ééh daalne', dóo k'é'altoohgo dah, bee ná'adáah, yóo'ajıł'eehgo, doodago díne nábidı'nél'ııhı bee bił áhoot'éhıgıı ahgo ádzaago dah la' bıdınınáh anáha'nııl.

T'óodée'-bił-Nida'anishı Béeso Ách'ááh Naa'nıl Béeso Aląajı' T'áa Hó Nıjıléhıgıı

Ats'ııs baa'ahayá bee áka'anıda'awo'ı bá [anéelt'e' bee hoo'a'ıgıı](#) (binahjı' hane'ıgıı, 40%) nih łahdóo nanıléhıgıı bich'ı' áka'anıda'awo'ı [azee' ııl'ını yıka'alwo'ı](#) yee eelwodıgıı háı [nıts'ııs béeso bich'ááh naa'nılı](#) doodago [bee ha'dít'éhı](#) doo yıl ałgha'deet'ánıgıı. T'óodée'-bił-nida'anishı béeso ách'ááh

naa'nıl béeso aląajı' t'áa hó nıjıléhıgıı éı [hone'ı-bił nida'anishı béeso ách'ááh naa'nıl béeso aląajı' t'áa hó nıjıléhıgıı](#) bılááh anéelt'e' łeh.

T'óodée'-Bił-Nida'anishı Béeso Aląajı' T'áa Hó Nıjıléhıgıı

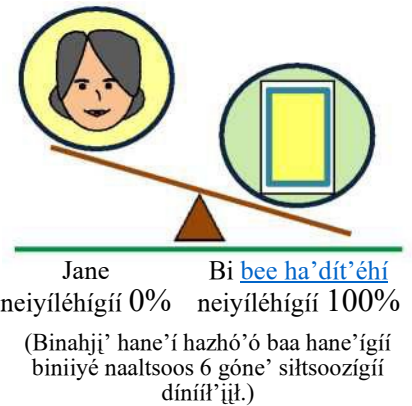
Ats'ııs baa'ahayá bee áka'anıda'awo'ı [azee' ııl'ını yıka'alwo'ı](#) yee eelwodıgıı háı [nıts'ııs béeso bich'ááh naa'nılı](#) doodago [bee ha'dít'éhı](#) doo yıl ałgha'deet'ánıgıı bá anéelt'e' doo łahgo anéhıgıı (binahjı' hane'ıgıı, \$30) bık'éh nıdııléhıgıı. T'óodée'-bił-nida'anishı béeso aląajı' t'áa hó nıjıléhıgıı éı [hone'ı-bił nida'anishı béeso aląajı' t'áa hó nıjıléhıgıı](#) bılááh anéelt'e' łeh.

Azee' ııl'ını Yıka'análwo'ı T'óodée'-Bił-Nida'anishı (Azee' ııl'ını Yıka'análwo'ı Doo-Ch'ıbi'dıt'áhi)

[Azee' ııl'ını yıka'alwo'ı](#) héıshıı bee áka'anıda'awo'ı yee áka'iılyeedgo nił [bee ha'dít'éhı](#) doo yee yıl ałgha'deet'áa da. Nił [bee ha'dít'éhı](#) bee áka'anıda'awo'ı t'óodée'-bił-nida'anishı yee ak'é'asti'go, azee' ııl'ını yıka'anál'wo'ı t'óodée'-bił-nida'anishı bił yah ıınıyaago łá'ı bık'éh nanılee dooleel nıdı [azee' ııl'ını yıka'análwo'ı ch'ıbi'dıt'áhıgıı](#) éı t'áa a'hohgo. Bee nił ha'dít'éhı ha'át'ıı báh da'il'ını ádaat'éhıgıı yee nił hodoolnih. "Doo-ch'ıbi'dıt'áhi" doodago "doo-atah nil'ını" áldó' wolyé "azee' ııl'ını yıka'anál'wo'ı t'óodée'-bił-nida'anishı" éı nidago.

Ats'aazısdóo Nıjıléhı Bee Haz'á

Bee áka'anıda'awo'ı bee ak'éda'asti'ı bá bee ak'é'asti' bee hoo'aah biyi' (t'áála'ı náahai łeh) álaahdı *nıdııleełgo bıghahıgıı*. Díı bee haz'ánıgıı alłsoh bıghah ıınılaa

bıkéedóo [bee ha'dít'éhı anéelt'e' bee hoo'a'ıgıı](#) 100% bıghahgo ne'alééh. Díı bee haz'áni ats'ııs baa'ahayá báh da'il'ını bá nahó'áagi yee nıka'iılyeed. Díı bee haz'áni nih [bık'éh na'iılyéhı](#), [bee aaháajıl bı'ohıgıı](#) bee aąhadaazhııl doodago ats'ııs baa'ahayá nił [bee ha'dít'éhı](#) doo yee ak'é'asti'ıgıı ts'ıdá doo bıdaolta' da. Ła' [bee hada'dıt'éhı](#) don't [béeso aląajı' t'áa nih nahıléhıgıı](#), [béeso ádíłąajı' nahıléhıgıı](#), [béeso ách'ááh naa'nıl aląajı' t'áa nih nahıléhıgıı](#) bık'éh nıdı'iılyéhı, t'óodée'-bił-nida'anishı bık'éh nıdı'iılyéhı, doodago náána la' bık'éh nıdı'iılyéhı díı bee haz'áni bık'ıhjı' nahıléhıgıı t'áa át'é doo yólta' da.

Azee' Íl'íní Ats'íís Yaa'áhalyání Bee Áka'anída'awo'í

Ats'íís nánél'íh azee' íl'íní ats'íís yaa'áhalyání bee binaaltsoos hólónígíí ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í, díf M.D. (Medical Doctor) doodago D.O. (Doctor of Osteopathic Medicine), yee áka'análwo' doodago yinaagháh.

Bee Ha'dít'éhí

Ats'íís bee ak'é'asti'í t'áá nih nich'í' náhadilyaaígíí (la' jiz'ih bee ha'dít'éhí) doodago bá nida'anishí, nidaalnishí bik'ih adéest'í' déé' doodago náána la' dah naazhjaa' yik'éh nida'iiléhí (bá nida'anishí dah shijaa' bee ha'dít'éhí) eii ats'íís baa'áhayá b'ááh da'il'ínígíí bá bee ak'é'asti'í hólóogo áyósin. "Ats'íís béeso bee ách'ááh naa'níli bee ha'dít'éhí," "bee ha'dít'éhí," "nits'íís béeso bee ách'ááh naa'níli bee ha'dít'éhí," doodago "[nits'íís béeso bich'ááh naa'níli](#)" áldó' wolyé.

Alaajj' Bee Lá' Aleehígíí

Bee nihoot'aah nits'íís béeso bee ách'ááh naa'níli doodago [bee ha'dít'éhí](#) áyíil'íh eii ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í, aah é'él'íh binahat'áhi, [azee' aaná'níli](#) doodago [bee nida'anishí ats'íís bidziilgo yíka'iilyeed biniiyé chodao'ínígíí \(DME\)](#) éí [ats'íís nánél'íh yee has'á](#). Lahdah "alaajj' bee lá' aleehí," "bitséedi bee lá' aleehí," doodago "alaajj' naaltsoos bee hadil'íhí" wolyé. Bee áka'anída'awo'í haashíí daat'éeshíí t'ahdoo bee nika'e'eyeedi [nits'íís béeso bich'ááh naa'níli](#) doodago [bee ha'dít'éhí](#) alaajj' bee lá' aleehí yee has'á, nitsihodidí biyi' éí nidiga'. Alaajj' bee lá' aleehí éí [nits'íís béeso bich'ááh naa'níli](#) doodago [bee ha'dít'éhí](#) b'ááh da'il'ínígíí bee ak'é'asti'í dooleel' doo t'áá íiyisíí yee hool'aah da.

Bik'éh Na'iilyéhi

Anéelt'e' t'áá íiyisíí [nits'íís béeso bee ách'ááh naa'níli](#) doodago [bee ha'dít'éhí](#) bik'éh niilyéhígíí. Nih dóo/doodago bá nanilnishi náhidizííd, táá' nídeezid, doodago nináhahááh bik'eh na'iilyé.

Inaoltá'í Aláahdi Aaná'níli

Béeso bee áka'e'eyeedi eii inaoltá'í hóyahdi íl'ééh áko nih dóo nighan haz'áagi [ats'íís béeso bich'ááh naa'níli](#) t'áá sahdii át'éhígíí bik'éh nidooléel'. [Nida'iiniih Bih Haz'áni](#) bił [ats'íís béeso bich'ááh naa'níli](#) yahxisinílnii'go díf bee áka'e'eyeedi bee níka'e'eyeedgo bíghah dóo béeso ánił'ínígíí bee honi'áhi haashíí yit'éhígíí t'áá bi'ohgo ánił'ígo. Alaajj' inaoltá'í bíbéeso naalyáhígíí bee t'áá áko choidoo'íł' áko náhidizáád bik'eh [bik'éh na'iilyéhi](#) b'ááh da'ilíni yaago kódooníł'.

Azee' Aaná'níli Bee Ak'é'asti'í

[Bee ha'dít'éhí](#) biyaadóo bee ak'é'asti'ígíí eii [azee' aanídaa'níli](#) bik'éh na'iilyéegi yee áka'análwo'. Bee ha'dít'éhí [be'azee' nááheesdzooígíí](#) "tiers" (bee dahoní'ánígíí) choyool'ígo, azee' aanídaa'níli éí ádaat'éhígíí dóo b'ááh da'il'ínígíí bik'ehgo

alhxii' dah naazhjaa' ályaa. [Béeso ádílaajj' nijléhi bee alhidinílnáh niiléhiígíí](#) biyi' anéelt'e' nidíléhiígíí [azee' aanídaa'níli](#) bee ak'é'asti'í bi "tier" bee dahoní'ánígíí bik'ehgo bá ałaa ádt'ée doolee' béeso adiláajj' nijlé bee alhidinílná niilyéhígíí.

Azee' Aanídaa'íli

Azee' dóo azee' chodaa'ínígíí eii bee haz'ánii yee has'ánigi át'éego haayi'níł'.

Ats'íís Bich'ááh Na'abaah Bee Aa'áhayá (Ats'íís Bich'ááh Na'abaah Bee Áka'anída'awo'í)

Atah honiigááh, naalniih doodago náána la' ats'íís bee bich'í' anidahazt'í'í bich'ááh na'abaah doodago bik'í'niitááh biniiyé t'áá hoozhishee ats'íís baa'áhayá, díf [hodi'nél'íh](#), t'áá altsogh bee hodi'nél'íhí, dóo diné nábidí'nél'íhí bich'í' yáti'í.

Azee' Íl'íní Ats'íís Yaa'áhalyání Alaajj' Aa'áhalyání

Azee' íl'íní ats'íís yaa'áhalyání, díf M.D. (Medical Doctor) doodago D.O. (Doctor of Osteopathic Medicine), háishíí ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í yee análwo'í, yinaalnishi, doodago t'áá dikwígo shíí bee ná bich'í' áhoot'í' ná'áyósinígíí.

Azee' Íl'íní Alaajj' Aa'áhalyání

Azee' íl'íní ats'íís yaa'áhalyání, díf M.D. (Medical Doctor) doodago D.O. (Doctor of Osteopathic Medicine), azee' neikáhi, azee' neikáhi óhool'aahígíí, azee' neikáhi haniihí naa'alkaahí, azee' íl'íní ats'íís yaa'áhalyání yíka'análwo'í, nitsaa bił hahoodzoh bibee haz'ánii dóo [bee ha'dít'éhí](#), bibee agha'da'deest'ánígíí yee has'ánigi át'éego, háishíí ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í yee análwo'í, yinaalnishi, doodago t'áá dikwígo shíí bee ná bich'í' áhoot'í' ná'áyósinígíí.

Azee' Íl'íní Yíka'análwo'í

Diné la' siz'ih doodago bił haz'ánigi eii ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í hólóogo áyósiní. Azee' íl'íní yíka'análwo'í la' bee binahj' dahane'ígíí éí azee' íl'íní, azee' il'íh hotsaaí, azee' neikáhi, ats'íís néłk'aaš, azee' íl'íní ats'íís yaa'áhalyání yíka'análwo'í, dóo hashch'e' niná'ídaáh bił haz'ánigi. [Bee ha'dít'éhí](#) díf azee' íl'íní yíka'análwo'í binaaltsoos hóló, naaltsoos bee éedahoziní bee hóló, doodago bee haz'ánii bik'ehgo bee béého'dilzin doodago bee bá la' azl'í' nitsaa bił hahoodzoh yee has'ánigi át'éego yee yá has'áa dooleel'.

Háahodidilnééh At'íís Naalgizhgo Bina'anishí

Ats'íís naalgizhgo bina'anish dóo yah anináá'adááh bee aah é'él'íh t'áá haashíí yit'éego bił hodichígíí, tíjiidzaago, doodago ats'íís nánél'íh bił áhoot'éhígíí biniinaa ats'íís haa'ígi shíí hashch'eh nálnééh doodago bee náásgóo ya'át'éhgo alnééh.

Naaltsos Bee I'ílhí

[Azee' íf'íní haniihí](#) bił yah aninááh doodago ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í haashíí daat'éhígíí bee nika'e'eyeed biniiyé [azee' íf'íní alaaji' aa'áhalyáni](#) naaltsos bee áhodooníí ayiilaaígíí. Health maintenance organizations (HMOs) lá'í dah biyi', t'áá háída nidi [azee' íf'íní alaaji' aa'áhalyáni](#) éi nida ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í bee áka'e'eyeed bitséedi naaltsos bee i'ílníhí nídidííłtsos. Naaltsos bee i'ílníhí t'áadoo nídiníłtsóózi, [bee ha'dít'éhí](#) bee áka'anída'awo'í doo yik'éh nidooléel da.

Hashch'e' Niná'idááh Bee Áka'anída'awo'í

Ats'íís baa'áhayá bee áka'anída'awo'í diné bitah hodínií', deeznih, doodago bich'í' anáhoot'í'ígíí biniinaa eii bee nida'anish dóó t'áá ákwííłh hijiiná ádajool'íłhígíí eii bits'áá' nihj'í silíí' doodago doo anaolne' adaadzaaígíí t'áá bee hóló, ninéidiídléh doodago bee náás adidááh yee bika'anída'awo'. Díí bee áka'anída'awo'í díí ats'íístah dóó naanish bee aah é'él'íh, saad bee yáti'í naalkaah, dóó azee' íł'íłdi asdáh dóó/doodago yah aná'adááh haz'ánigi bintsékees baah dahoo'a'go bee hashch'eh nálnéeh bee áka'anída'awo'í.

Hodi'nél'íh

A type of [Ats'íís bich'ááh na'abaah bee aa'áhayá](#) tát'éhígíí eii díí t'áá ha'át'í shíí hólónígíí, binahj'í' bee ééhozinígíí, yit'ínígíí, doodago lóód binaalniih doodago bee bił áahoot'éhígíí ats'íís nánél'íłh bee náł'áá' náhane'í k'ad hólónígíí nee ádingo ádaal'íł lah, nida'alkaah doodago da'nél'íh.

Azee' Neikáhi Aa'áhayá Bee Aa'áhayá

Nighandi doodago hastóí/sáanii baa'áhayá bił haz'ánidi azee' bee áka'anída'awo'í doodago ak'ih déez'íł' neikáhi binaaltsos hólóni yee análwo'ígíí. Azee' neikáhi aa'áhalyáni éi **doo** "ak'ih adéest'íłgo aa'áhayá bee áka'anída'awo'í" bił alhzeelt'éé da, díí éi nighandi doodago hastóí/sáanii baa'áhayá bił haz'ánidi aah áda'al'íni doodago nida'alkaah bił haz'áni góne' nidaalnishí yee áka'anídaalwo' (neikáhi binaaltsos hólóni nidago).

Azee' Íf'íní Haniihí

[Azee' íf'íní](#) azee' t'áá sahdii ádaat'éh bił bił nahaz'ánígíí doodago diné nítabidi'nél'íłhí dikwíidah dah shijaa'go naiłkaah, yinaaghá, yich'ááh naabaah, doodago bee éédahozini ádaat'éhí haashíí daat'éhígíí bibee éédahozini dóó bee bił ádahoot'éhígíí yik'ih déez'íł'.

Azee' T'áá Íiyisíí bee Daha'niihí

[Azee' aaná'nii](#) át'éhígíí eii, t'áá át'égo, t'áá sahdii át'égo naalyéh yee haz'á doodago ats'íís baa'áhayá binaalnish íf'ínígíí t'áá náásgóó yee aa'áhayá dóó naiłkaah, doodago t'áá íiyisíí dahj'í' ahalghan yéego nanitł'ah. Át'éhigi át'égo, azee' t'áá íiyisíí bee daha'niihí éi [azee' nááhéesdzooígíí](#) baah aláadi

ayóo íł'íh.

UCR (Ákót'éé Leh, T'áá Át'éhigi Át'égo dóó Bíghah)

Anéelte' ats'íís nánél'íłh bee áka'anída'awo'í bik'éh na'ilyéhígíí éi kéyah ahoot'é haz'ánigi bik'ehgo bee ha'át'íí [azee' íf'íní yika'anijahí](#) haz'ánigi ats'íís nánél'íłh bee áka'anída'awo'í t'áá eidígíí doodago beelt'éhígíí yee aahanéitsih lehígíí. UCR anéelt'é' lahdah choo'íłgo [anéelt'e' bee hoo'a'ígíí](#) bee nihoot'ááh.

Tsxíłgo Aa'áhayá

Ats'íístah honigááh, tí jiidzaago, doodago yéego bił áhoot'égo eii diné t'áá ákoh aa'áhayá hainitáh biniiyé aa'áhayá, nidi doo t'áá íiyisíí yéego át'égoó [Nitsihodidíłgo Haz'ánigi Aa'áhayá](#) bee haz'áa da.

Haash Yit'éego Nih dóo Béeso Ních'ááh Neinilí Béego Ádíłáají' Nijiléhígíí Athidinílnah Niyéhígíí– Binahjí Hane'í

Jane's Bibee Ha'dít'ehí Béeso Ádíłáají' Nijiléhígíí: \$1,500

Béeso Ách'ááh Naa'nil Béeso Alaají' T'áá Hó Nijiléhígíí: 20%

Ats'aazisdóo Nijiléhí Bee Haz'á: \$5,000

Yas Nít'ees 1st

Bee Ak'é'asti' Bee Hoo'aahígíí Bee Hahalzhíish

Nítch'ihstsoh 31st

Bee Ak'é'asti' Bee Hoo'aahígíí Bee Nihoolzhíish

Jane neiyiléhígíí 100%
Bi bee ha'dít'ehí neiyiléhígíí 0%

Jane t'ahdoo bi \$1,500 béeso ádíłáají' nijiléhígíí yíghah íl'éeh da Bi bee ha'dít'ehí dbááh da'il'ínígíí doo la' yik'éh na'ilée da.

Yah E'edááh Báh Da'íliní: \$125

Jane neiyiléhígíí: \$125

Bibee ha'dít'ehí neiyiléhígíí: \$0

Báh da'íliní
la' náaná

Jane neiyiléhígíí 20%
Bi bee ha'dít'ehí neiyiléhígíí 80%

Jane bi \$1,500 béeso ádíłáají' nijiléhígíí yaa níyáh, béeso ách'ááh naa'nil béeso alaají' t'áá hó nijiléhígíí bee hahalzhíish

Jane t'áá díkwíidi shí' azee' íl'íni yil yah íiyáh dóo t'áá át'ego \$1,500 neiníláh, bi béeso ádíłáají' nijiléhígíí yíghah ayiilaa. Áko yah anáánadááh báh il'ínígíí bi bee ha'dít'ehí la' yik'éh na'iléh.

Yah E'edááh Báh Da'íliní: \$125

Jane neiyiléhígíí: $20\% \times \$125 = \25

Bibee ha'dít'ehí neiyiléhígíí: $80\% \times \$125 = \100

Báh da'íliní
la' náaná

Jane neiyiléhígíí 0%
Bi bee ha'dít'ehí neiyiléhígíí 100%

Jane bi \$5,000 atsaazisdóo nijiléhí bee haz'áni yaa níyáh

Jane azee' íl'íni alhxááh yaa nádááh dóo t'áá át'ego \$5,000 neiníláh. Yihahígíí biyi' bi bee ha'dít'ehí ats'íis baa'áhayá bee áka'anída'wo'í bee ak'é'asti'í báh al'ínígíí altsóh yik'éh na'iláh.

Yah E'edááh Báh Da'íliní: \$125

Jane neiyiléhígíí: \$0

Bibee ha'dít'ehí neiyiléhígíí: \$125

PRA Disclosure Statement: According to the Paperwork Reduction Act of 1995, no persons are required to respond to a collection of information unless it displays a valid OMB control number. The valid OMB control number for this information collection is **0938-1146**. The time required to complete this information collection is estimated to average **0.02** hours per response, including the time to review instructions, search existing data resources, gather the data needed, and complete and review the information collection. If you have comments concerning the accuracy of the time estimate(s) or suggestions for improving this form, please write to: CMS, 7500 Security Boulevard, Attn: PRA Reports Clearance Officer, Mail Stop C4-26-05, Baltimore, Maryland 21244-1850.